

Tweede kwartaal 2009 melkvee: saldo op een nieuw dieptepunt

Jakob Jager en Jan Bolhuis

In het tweede kwartaal van 2009 is er meer melk aangeleverd bij de zuivelfabrieken dan in het tweede kwartaal van 2008. De melkprijs lijkt zich op een laag niveau te stabiliseren, van prijsherstel is echter geen sprake. Vanwege de lage melkprijs bereikt het saldo van de melkveebedrijven een nieuw dieptepunt.

Markt en prijs

Ondanks de lage melkprijs werd er in het tweede kwartaal flink gemolken. Ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van vorig jaar is er 3,5% meer melk aangevoerd bij de zuivelfabrieken. Vooral in juni was er door de gunstige productieomstandigheden een behoorlijke stijging. Het vetpercentage lag iets onder het niveau van vorig jaar. Met de hoge aanvoer in dit kwartaal is de productie over het eerste halfjaar 1,8% hoger dan in het vorig jaar. De ontwikkelingen in Nederland wijken hiermee duidelijk af van de productie in de EU-27. De voorlopige cijfers duiden voor de EU op een afname van ruim 1%. De veranderingen binnen de EU-27 lopen echter sterk uiteen. Ook wereldwijd zijn er grote verschillen.

Het eerste halfjaar is volgens het Productschap Zuivel de in consumptie gebrachte hoeveelheid melk en melkproducten in Nederland in vergelijking met vorig jaar met ruim 11% gedaald en is er 2,3% minder kaas geproduceerd. De boterproductie is echter met bijna 4,5% toegenomen. Meer melk is aangewend voor de productie van vol en mager melkpoeder: deze hoeveelheden stegen met respectievelijk 12% en 17%. In de EU is de kaasproductie eveneens met ruim 2% gedaald en is de productie van mager melkpoeder met ruim 8% toegenomen. In zowel Nederland als de EU was er een forse daling van de productie van weipoeder.

Prijzontwikkeling

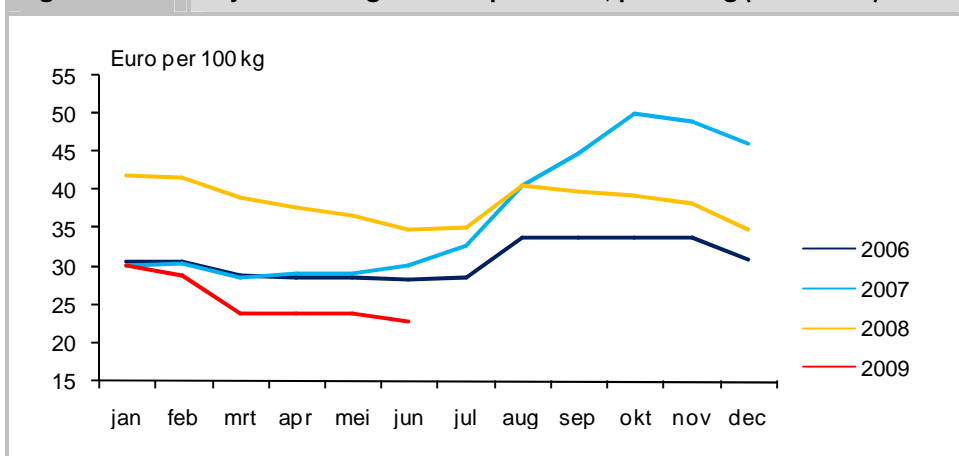
Door de interventiemogelijkheden is de grootste prijsdruk op de markt inmiddels verdwenen. De prijzen van de basisproducten lieten in de loop van het kwartaal een licht stijgende tendens zien. De kaashandel verliep stroef tegen lage prijzen. Hoewel de productie van melk wereldwijd wel iets afnam lijkt van een duurzaam prijsherstel voorlopig geen sprake. De zuivelfabrieken hebben de voorschotprijzen van melk in dit kwartaal door de slechte afzetmogelijkheden verder verlaagd (figuur 1). Het verschil met hetzelfde kwartaal van vorig jaar is inmiddels opgelopen tot bijna 13 cent per kg. De prijs van melk op de spotmarkt liep in de loop van het kwartaal iets op tot rond 20 cent per kg. De prijzen van melkquotum lieten een daling zien naar ongeveer 18 cent per kg per procent vet.

Omzet en aanwas

De prijzen van de nuchtere kalveren gaven een sterke stijging te zien. Kalveren die in deze periode worden opgezet zijn tegen het eind van het jaar slachtrijp en brengen dan meestal een goede prijs op. Nuchtere kalveren worden om die reden dan ook veel gevraagd in deze maanden. De prijs van de zwartbonte stierkalveren bereikte in mei met rond 150 euro per stuk de top.

De handel in rundvlees verliep stroef. In vergelijking met vorig jaar zijn er wekelijks rond 1.000 runderen meer geslacht. De toename was niet direct toe te schrijven aan een hogere uitstoot van melkkoeien maar aan een hogere import van slachtrunderen. Het ruimere aanbod en de financiële crisis drukten de prijzen waardoor deze duidelijk onder het niveau van vorig jaar lagen. Voor melkkoeien bestond aan het begin van het nieuwe quotumjaar wat meer vraag maar de lage melkprijs liet de interesse teruglopen en de prijzen voor melkkoeien dalen. De vraag naar vaarzen voor de export nam door het lage prijsniveau iets toe.

Figuur 1 Prijsontwikkeling van melk per maand, per 100 kg (2006-2009)

Resultaten

Wordt bovenstaande informatie vertaald naar ontwikkelingen van opbrengsten, toegerekende kosten en saldo voor een melkveebedrijf van 73 koeien met een melkproductie van circa 580.000 kg, dan blijkt dat het saldo voor het vierde achtereenvolgende kwartaal te zijn gedaald (figuur 2). Kwam dit eerst door stijgende kosten van krachtvoer en meststoffen, nu is het vooral door de daling van de melkprijs. De melkprijs was in het laatste kwartaal van 2008 en het eerste kwartaal van 2009 respectievelijk 22% en 32% lager dan in dezelfde periode een jaar daarvoor. In het tweede kwartaal van 2009 is het verschil nog verder opgelopen, tot ruim 35%. De totale opbrengsten zijn in het tweede kwartaal met ruim 18.000 euro gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2008. De kosten van het veevoer zijn in het tweede kwartaal met ruim 3.300 euro (-24%) afgenomen. Dit is voor een deel een volume effect omdat er mede door de lage melkprijs minder krachtvoer is aangekocht. Na de sterke prijsstijging van de meststoffen in het tweede kwartaal van 2008 zijn de kosten hiervan over dezelfde periode van 2009 met bijna 1.000 euro afgenomen. Samen met andere kosten die iets zijn gestegen resulteert een en ander in een ten opzichte van dezelfde periode in 2008 ruim 14.000 euro lager saldo. Al met al valt het saldo over het eerste half jaar in 2009 ruim 32.000 euro lager uit dan dezelfde periode in 2008.

Figuur 2 Saldo per kwartaal op melkveebedrijven (bij een omvang van 73 melkkoeien)

